

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. **Egyes szám ára 10 kr.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Dudek János.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Papnevelde-utca 9. szám.**

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára bélyegen kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 2 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több.

Megyei közgyűléseink.

(D.) Te magyar vármegye, egykoron alkotmányunk védőbástyája, politikusaink képző-iskolája, annyi nemes mérközésnek, a közügyek és a házi bajok megvitatásának, a nemzeti élet hatalmas föllendítésének egykori színhelye, hová lettél? Hová tűntek jeles szónokaid, hová azok a lelkes honfiak, kiket nagyon is érdekelt a megyei élet minden mozzanata, a kik ostorozták a bünt és a visszaélést és meghajoltak az erény előtt? Voltak, de már nincsenek s hogy mennyire nincsenek, mindenki láthatta a szerdai közgyűlésen is, mely többé árnyéka sem volt a régi gyűlések fényének, munkájának, érdeklődésének. A jegyzőkből és a szolgabírákból meg a főispán alázasos hiveiből összeállított bizottság meghallgatja a megyei jegyzők gyors röptű referádáit, jókorát unatkozik, meghajlik a főispán előtt — s széjjel oszlik. Két óra délelőtt, két-három óra délután, ez az egész közgyűlés, egy teljes nap sem kell még a töméntelen sok pontból álló alispáni jelentés tárgyalásához sem, nincs a ki hozzá szóljon, pedig mennyi ott a kérdezni és megvitatni való; közigazgatásunk mennyi szerve van sebektől borítva, mennyi visszaélés, mennyi javítani való találkozunk!

Igaz, a felelős kormányzat elve kiközlentette a megyét régi szerepéből, régi jelentősége nincs többé; de a legújabb kor is meghagyta a megyének az autonómiát a saját ügyeiben s egy megyei közgyűlésnek gyönyörű tere van még mindig, a hol a közügyek iránti érdeklődés hatalmas tápot nyerhet, hol a bizottsági tagok ellenőrködése s nyílt szavúsága mellett fejlődhetik nemcsak példás közigazgatás, de nyerhet a vidéki kultúra, fejlődhetnek a politikai jellemek s a vidéki élet sivársága, üzetve a felpeszdlő tevékenység által, ismeretlenné lesz.

Mindebből most semmi sincsen, csak egy nagy hazugság maradt fenn abban a frázisban, hogy a vármegye közönsége maga intézkedik a saját ügyeiben. Csodálom, hogy a bizottság tagjai nem nevetnek egymásra, ha úgy végig néznek soraikon. Ugyan kit akarnak ők ellenőrizni és kérdőre vonni? Miféle visszaélést fognak ők leleplezni? Csak nem a magokét? Már pedig olyan ember ritkán születik, a ki kiállana a forumra és saját hibáit mutogatná. A jegyző a szolgabírónak, vagy a szolgabíró a jegyzőnek dolgait fogja ott szellőztetni? Már pedig ilyenekből áll a bizottság nagyobb része, igazi paródiája a megyei autonómia eszméjének.

Igy aztán közigazgatásunk örökké ázsiai fog maradni; így vidéken politikai tehetségek soha sem fognak fejlődni s a nullán alul sülyedt megyei berendezés egyuttal oka a megyei társadalmi élet tespedésének is, mert hisz lökést sehonnan se kap, mert hisz amint a megyei közgyűlés, úgy társadalmi egyleteink is néhány klikknek monopoliumát képezik, melybe csak az juthat be, a ki jellemének és férfiaságának rovására pária módjára hátát meghajtja.

Ellenzék nálunk nem létezik, pedig becsületes, komoly ellenzék nélkül sehol a világon jó kormányzat nem lehetséges. De hát nálunk a pártpolitika már az emberek józan gondolkozását is megrontotta. Mindenkit megvetnek, semminek tartanak, ha tehetségei, jelleme és munkakedve által annyit is használhatna a közérdeknek, ha nem pártember, ha az uralkodó klikk pártjához nem tartozik. Ez ma valóságos járvány s így van vele minden párt. Pedig ennél helytelenebb nézet nincsen. Legyünk emberek, a pártoskodás éppen megszokta rontani a józan embert, hogy a maga pártjabeliben a rosszat is jónak nézze, az ellenpártban pedig még az erényt is bűnnek bélyegezze.

Nagyon fejletlen izlése lehet az olyan megyei főnöknek, a kinek a mai közgyű-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Komikus halottsiratás.

Hervadás mindenfelé. Enyészet, pusztulás az ősz képe.

A természet haldoklása fájó érzelmet kelt az emberi szíven. Valahányszor a hűvös őszi szellő végig süvölt a tájon, s borzasztó kegyetlenséggel tör, zúz, pusztít, öldös: mindig a kiméletlen halál jut eszembe. Ha egyik lomb a másik után lehull az életerős fáról, a nagy családfára gondolok, melynek szép hajtásait egymás után tördösi le a könyörületet nem ismerő halál. A fán még ideig-óráig megmaradt lombok kísérteties zizzenéssel jelzik panaszukat földre hullt társaik pusztulása fölött: egy-egy családtag elvesztése keserű könnyeket facsar ki a még élő vérokönök szeméből, s hangos zokogással és jajveszékkel búcsúznak el az elhunytól.

A családtag elköltözése fölötti fájdalom a férfit némává teszi, a nő azonban legtöbb esetben képtelen eltitkolni keservét. Nagy bánatát szavakba önti, s a gyásznép részvételében keres némi vigaszt.

A halottsiratás nagyon sok helyen divik az

egyszerű nép között, német községekben úgyszólván elmaradhatatlan. Legtöbbsnyire az elköltözött erényei, vagy életének egyes megkapóbb részletei képezik tárgyát. Néha azonban a szeretet olyan naív mondásokat is ad a családbeliek ajkára, melyek mosolyra gerjesztik a gyászoló közönséget.

Sok helyen közszájon forog ily komikus halottsiratás. Eredetüket talán már százados mult takarja, de azért a mai nemzedék mégis megőrzi őket, mint jellemző vonásokat őseik gondolkodásmódjára, észjárására.

Egy menyecske így kesergett gyermeke sirjánál:

Szép virágszál, rozmaringszál!
A ki nekünk illatoztál,
Összetörtél, óh! itt hagytál,
Mint minap a leveses tál.

Az egyszeri gondos családanya így siratta férjét:

Ha elmentél Tapolcsányba,
Hoztál almát kosár számra,
És egy véka édes mákot,
Hogy megtöltsük a kalácsot.
Oda most már töltelekünk,
Felkopik az állunk nekünk!
Hej, gyerekek, a csillagját!
Ki hoz most már vásárlát?

A falusi asszony pedig így fakadt ki nyár derekán ura ravatalánál:

Künn a mezőn sűrű-forog minden,
Te meg, apjok, terpeszkedel itten!

Egy helyen meg a következő eset fordult elő:
— Edes anyám! — kikiált az udvarra a Jancsi gyerek.

Senmi válasz.

— Edes anyám!

— Mi kell már, no?!

— Jőjjon hamar, meghalt edes apám!

— Mit lármázol anyira?! Már azt gondoltam, megdöglött az ökrünk! — Mi jutott eszébe annak az öregnek a legnagyobb munkaidőben meghalni?! Meg hát enni valónk is van, hál' Istennek, elegendő!

Mikor beér a szobába, sirva fakad s e szavakkal omlik férje holt tetemére:

— Óh öregem, öregem! Hogy jutott még kendnek eszébe a halál? Hisz tegnap este még bevágott vagy tiz nagy gombócot! Meg van még mit aprítani a levesbe; nem kell kenyérért a szomszédba menni; van mindenünk! Itt is, ott is akad egy-egy garasunk, Vrickón (Turóc m.) is tartoznak még egy fél forinttal, itthon meg tele van a teknő rozsdás vassal. Hát kár volt még kendnek oly hamar hátat fordítani a világnak!

Mi történt 14 évvel ezelőtt?

Egy meleg nyári nap délutánján tétovázó

lési bókölások és hajlongások tetszenek. Ugyan a patvarba, mit csináljon az a jegyző, vagy szolgabíró, vagy megyei hivatalnok, ki föltétlen függésben áll a főispánhoz, vajjon hogy mondjon neki ellent? Vagy talán fél a főispán az ellenzék bírálatától, nyílt fellépéseitől? Csak a gyenge ember fél s különben is a nyílt szavu embertől félni sohasem kell, s nem is fél az, kinek első gondja, hogy a megyei közigazgatás a megyei közönség részvéte és ellenőrzése mellett hiányaitól megszabaduljon.

Mily más látvány volt az, midőn Csáky főispán alatt ott állott sorjában az ellenzék, folytak a viták napokon keresztül s a nagy eszű főispán egymaga állott sorompóba bárkivel, mert félelmet nem ismert. Most megpenészedik minden s ma-holnap magok a gondolkodó kormánypártiak vissza fogják kívánni az ellenzék, mert azok mellett más a megyei élet. Vissza fogják kívánni a független embereket, hogy halljanak igazi szót, mert a szolgaság utálatos — még a szolgálalkú ember szemében is.

Az ilyen állapotok legtöbbet ártnak a hazának, a társadalomnak s megínog a tekintélyekbe vetett hit. A bölcs főispán felkarolja, maga köré vonja a megyei társadalom összes elemeit, még ha függetlenek is: nem zár ki senkit, még akkor se, ha bátor neki ellentmondani is; szereti az ellentétes nézeteket meghallgatni, mert tudja, hogy csak úgy lehet a közügyeket helyesen vezetni, ha ismeri az állapotokat. Így tesz még akkor is, ha tömjénezést szeret, mert tudnia kell, hogy egy független ember tisztelete többet ér, mint tizezer rabszolgáé, a kik kenyérért bárkinek meghódolnak.

Nézzén a mai, nem embernek való állapotokat, a közérdek szempontjából figyelmeztetjük a megyei vezetőket a bölcs dán kancellárnak, Oxenstiernának szavára:

leptekkel ballag egy halott-halvány, törődött alak a gajdeli uton. Egész valója elárulja, hogy már-már a sir szelehez közeleg. Meg-megáll, előre néz s nagyot sóhajt, majd hátratekint s levegő után kapkod. Rövid pihenés után panaszos jajkiáltások közt... újra megindul. már-már összeroskad, mikor eléri a falut.

Egy anyóka megkönyörül rajta, befogadja hajlékába és nyughelyet készít számára. Azonban alig mulik el egy óra, a beteg... kiadja lelkét.

Az anyóka kétségbeesésében majd megőrül. Megkérdezi boldog-boldogtalant, hogy megtudja az elköltözött kilétét.

Egyszerre előáll a falu hirharangja: Mari néni és azt mondja:

— Ez nem más, mint Vrickó községnek ez és ez a lakója.

Azonnal értesítik feleségét ura haláláról.

Nagy sirás-rivás, iszonyú jajveszklés támad a váratlan haláleset hallatára. A feleség azonnal utra kel, hogy drága halottját a hely színén megsirassa és temetéséről gondoskodik.

Régen besötétedett már, mikor a halottas házba érkezik. A pislogó mécs nagyon gyéren világítja meg a szegényes szobát, hol a halott ócska fehér lepedővel bevont deszkapadon nyugszik.

Az asszony fuldokló zokogás, fájdalmas pa-

parva sapientia regitur mundus. Egy kis bölcsesség, s megváltozik a föld színe.

Gr. Majláth püspök szava. Erdély fiatal püspökének fellepése napról-napra jobban kezdi foglalkoztatni a közvéleményt. A fiatal agilis főpásztor, kinek kinevezését tisztelői, — gyengébb testi szervezete miatt — némi aggodalommal kísérték, most úgy látszik a munkában találja leghathatósabb medicináját. Lépésről-lépésre követjük egyre fokozódó örömmel. Beszél, szóokol, lelkesít, nemcsak ajakával, hanem bocsánat a kifejezésért, a markával is. Gyóntat, predikál, hitelemzést tart főpásztori útján reggeltől estig, tavasztól-tavaszig. A boeskoros székelygöbékkel éppoly türelemmel foglalkozik, mint a status gyűlés előkelő tagjaival. Most bátran szembeszáll a szabadelvű sajtóval és felszólítja a status gyűlést, hogy e sajtót ne támogassa. Ki merészelné nálunk Magyarországon ilyen hangon beszélni? Mi itt idegesen bontogatjuk az ellenséges ujságokat, és lessük, hogy melyik fog bennünket megdicsérni. Majláth gróf óhajtása, hogy szavait másutt is meghallják, sőt az egész országban. Midőn mi is kész örömmel vállalkozunk a tolmács szerepére, egyuttal kérjük ő méltóságát, hogy ne keseredjék el az ellenséges sajtó támadásai miatt. Ez ő mlgára nézve a legnagyobb dicséret, s nemis tevékenységének bizonyos tekintetben fokmérője a liberális lapok támadása. Az igazi katolikusok mindannyiszor megszorodnak, valahányszor valamely szabadelvű organum megdicsérik főpásztorunkat, hogy ugyan mivel szolgált ez megint reá.

Őszi közgyűlés.

Nyitrávámegye törvényhatósági bizottsága október hó 26-án Thuróczy Vilmos főispán elnöklete alatt tartotta őszi rendes közgyűlését. A napirend előtt a főispán megemlékezett a dicsőült Erzsébet királynénkről, bejelentvén, hogy szept. 14-én tartott rendkívüli közgyűlésnek a királyné halála alkalmából hozott határozatai végrehajtottak. Ezután megemlékezett Tóth Vilmos volt m. bizottsági tag elhunytáról. Végül jelentette a belügyminiszterium kebelében történt személyváltozást, mely Nyitramegyét leginkább érdekli, a mennyiben megyénk egyik bizottsági tagja Latkóczy Imre államtikárságtól megvált, hogy a közigazgatási bíróság másodelnöki székét elfoglalja. Indítványozza, hogy Latkóczy Imre ezen alkalomból feliratilag üdvözöltessék.

Markhot Gyula alispán úgy kezdte beszédét, hogy rendkívüli események, rendkívüli intézkedéseket vonnak magok után, azért teendő javaslatával nem akar precedenst alkotni, de Erzsébet

királyné váratlan és lesújtó halála oly rendkívüli esemény, hogy nem akarja indítványát a napirendi rendes folyama alatt megtenni, indítványozza, hogy Nyitrávámegye osztozván a mély gyászban, vegye ki részét a kegyeletből, csatlakozzék az országos mozgalomhoz, és a székesfővárosban emelni tervezett szobor költségeihez 2000 koronát szavazzon meg. Azután mintegy felvéve a főispán által elhagyott fonalat, szépen emlékezett meg Tóth Vilmosról s indítványozta, hogy Nyitramegye közönsége fájdalmát jegyzőkönyvileg és a családnak részvétét fejezze ki.

Következett a napirend. Az alispánnak időszaki jelentése, miután az nyomtatásban megjelent, felolvasottuk tekintetük és a délután folytatandó ülésre tüzett ki. A kijelölő-választmányba megválasztattak Janits Imre, Szecsey Vilmos és Kochanovszky Pál. Főispán a maga részéről kinevezte Baeski Károlyt, Szirányi Györgyöt és Szulyovszky Gusztávot.

Liptóvármegyének Kossuth Lajos emlékének megsértése tárgyában ide érkezett átiratát azon oknál fogva, hogy Nyitramegye nem akar ebből országos kazust csinálni, egyszerűen tudomásul vették. Hasonlóképen tudomásul vették Barsvármegyének és a Hódmezővásárhely városnak az anarchisták üzelmei meggátlása tárgyában ide küldött átiratait, és pedig azért, mert nincsen ok, hogy a kormány erre külön a törvényhatóságok részéről figyelmeztessék. Gróf Matuska Gábor alsó-veszteni ci betegháznak kérvénye, hogy ott házigyógytárt felállíthasson — elutasított. A vendéglő és kávéház-iparokról szóló megyei szab. rendelet akként módosított, hogy Szent, Tapolcsány, Galgóc, Sasvár és Póstyénben a vendéglősök száma szaporíttatik. A megyei tisztinyugdíj szab. rendelethez beadott módosításhoz dr. Bangha Sándor nem járult, mert szerinte egy nyugdíjazott tisztviselő többé fegyelmi vizsgálat alá nem kerülhet, és a után felmerült hiányok vagy károk megtérítésére fegyelmileg nem kötelezhető. Az alispán ezen furesa okoskodásnak azzal vetett véget, hogy rámutatott néhány esetre, a hol az igenis nagyon célhozvetőnek bizonyult. Rexa Sándor vágújhelyi főszolgabíró és Csernohorszky László árvaszéki iktató nyugdíjaztatása tudomásul vétetett s a főispán indítványára a távozó főbírónak számos éven keresztül kifejtett ügybuzalmáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

Nyitráváros 1897. évi zárszámadása helybenhagyólag tudomásul vétetett, és ugyancsak Nyitráváros költségvetése is megerősített azzal, hogy a rendőrfogalmazónak megszavazott 100 ft

együtt mulattunk férjeddél. Ettünk, ittünk s nó-táztunk, mint most; hát hogy hallhatott meg itt?

— Hát jertek be, majd meglátjátok!

Bemennek, hogy szemügyre vegyék a halottat. Az asszony nyitja meg a menetet.

— Óh Istenem! — kiált fel egyszerre az asszony, — ez csakugyan nem a férjem, hanem házunk legnagyobb ellensége!

Kacagásba törnek ki a jelenlevők. Az asszony irul-pirul; resteli a dolgot s hájába kap:

— Óh, én ostoba! A homályban meg se néztem, kit siratok.

Szegyenkezve, de megkönnyebülve hagyja ott a halottas házat. Richter M. István.

Sziporka.

Tájszólás.

Összekülönbözött a zsidó bérlő a parasztemberrel, a ki nem akart vámot fizetni; s lekaptá a gubáját s bevitte a vámházba. Erre a paraszt, aki egy kicsit fel is hajtott a „tebernába“, megütlelte a bérlőt. Az izr. polgártárs jajgatott, folyton kiabálta „Vaj mir!“ — „Mir?“ kérdi a paraszt „Hát a gubámir!“

naszhangok között borul a halottra, s a szoba komor falai visszhangozzák szive keservét, megható siralmait:

— Óh madárkám, madárkám! kenyérekösöm, mindenem! Én mindig azt gondoltam, hogy majd te hullatod könnyeidet sirgödrömbe és ime, most én leszek kenytelen belenézni a tiedbe! Óh, hogy menjek innen haza?! Mily borzasztó lesz a magány! Hogy tudtal engem ily hamar itt hagyni? — Néha ugyan jól megütlegeltél, de azért... mégis jó ember voltál. Inkább eltűrném most is a hátamon hatalmas öklöd csapásait, mint nézni tehetetlenségedet. Óh, mily borzasztó állapot ez!...

Kora hajnalban aratók vig danája üti meg a siránkozó asszony fülét.

— Ismerősök, földik! — kiált fel egyszerre s kisiet a ház elé.

— Jöjjetek be, földik, barátim! Itt benn fekszik férjem holtan a deszkapadon. Nézzétek meg, hisz jó barátotok volt s nyujtsatok vigasztalást bánatos szivemnek, szomorkodó lelkemnek!

— Mit beszélsz, jó asszony? Férjed meghalt?

— Igen. Jertek, nézzétek meg!

— Mikor halt meg és hol?

— Tegnap délután, itt a házban.

Megőrültél? Hisz tegnap egész délután

személyes pótlék töröltetik, mert megszavazása ninesen indokolva. Dr. Sztránszky Izor a vármegyének ezen ténykedését kicsinyes gyámkodásnak nevezi, melyet Nyitraváros fölött gyakorol. Nyitravárosnak 100.000 frtnál nagyobb költségvetése van, és csupán 100 frton akadnak meg. Az alispán nem érti a felszólaló érzékenykedését. Ő maga úgy tudja, hogy a város a 100 frtot megszavazta, de fedezetről nem gondoskodott kellően. Más fontosabb tárgyak nem voltak a napirenden, miért az, még delelőtt folyamán letárgyalatott.

Delután 3 órákor az ülés újból megnyitása után ellenjelöltek nem lévén, megválasztattak Rákóczy Lajos főszolgabírónak N.-Tapolcsányba, Langhammer Vince megyei II. aljegyző főszolgabírónak Vágújhelyre, Csemez István szolgabírónak Privigyére és Füzesséry Emil VI. aljegyzőnek. Ezután az alispáni jelentés részletes tárgyalása következett. Az alispán bejelenti, hogy a főispán és megyénk 11 orsz. gyűlési képviselőjének hatóság közbenjöttével, sikerült neki a kereskedelmi minisztertől 25000 frtnyi segílyt kieszközölnie, mely a megyei uti alapba bekebelezetett. Együttal bejelenti, hogy az állami utakra szállítandó kavics szállítását a megye kapta meg 45000 frtért. Ő egy alvállalkozónak adta át, ki is kötelezte magát 6 éven át 3%-t, vagyis évenként, körülbelül 1300 frtot fizetni a megyének, azonkívül a tisztai nyugdíjalap javára a tiszta nyerevényből 1/10%-ot, rádásul pedig a vármegyeyi székház előtt egy szeles járdát betonból létesíteni. Az alispán jelentette tovább, hogy a megyei központ és a nyitrai jár. főszolgabírói, valamint a megyei tisztai főügyészi hivatal közt telephon összeköttetést létesíteni óhajt. Dr. Kállai tekintettel azon rendkívüli haszonra, mely a telephon által nyeretik, óhajtja, hogy a vidéki többi 11 járás főbírái, ezek pedig a jegyzőkkel is telephonnal legyenek összekötve, ez az adminisztrációra nagy haszonnal járna, és felhívja az alispánt, hogy forduljon oly megyékhez, a hol a telephonhálózat ily formába van hozva. Az alispán azt válaszolta, hogy máris érintkezett több vármegyével, s költségvetést is készítettett magának, de ez oly nagy körülbelül 80000 frt, hogy ez idő szerint ezen ohajáról lemondott, de fordul majd az államhoz, hogy a megye jutányos áron telephont kaphasson. — Ezzel az alispáni jelentést tudomásul vették, mire a közgyűlés véget ért.

Levelezés.

Népmisszió Ochodnicán.

Ochodnica, október hó.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A lelkek üdve és boldogsága körül semmi fáradságot és kiméltést nem ismerő Jézus-társasági atyák, ft. P. Daubner és P. Szilveszter, népmissziót tartottak Ochodnicán, a plebániái templomban.

Hatásos sz. beszédekben és oktatásokban intették a népet az Isten szeretetére, becsületességre és tisztességre. A sz. misszió eredménye várakozáson felüli, és van remény, hogy ez lesz alapja és kezdete egy ker. őseinkhez méltó erkölcsös hitéletnek. Hogy az Isten különös, hathatós kegyelme és malasztja működik a sz. missziókban, azt tapasztaltuk itt is. A nép ájtatos buzgósággal vett részt a sz. beszédeken, isteni tiszteleten és egyéb a misszió hatását emelő ünnepeken, töredelmesen meggyónt (1100); csak igen csekély azok száma, a kiknek fülei és szívei zárva maradtak az Istennek hívó szózata elől. Ezen alkalommal megalakított: Jézus sz. Szíve, — és a kereszt. mértékletesség egyesülete, a hová tömegesen iratkoztak be a hívók.

De mint mindenütt, itt is akadnak, a kiknek szemében szállka a sz. misszió megtartása. A helybeli jegyző, különben új r. kath. (ex gente nostra) a kiről fel kell tételteni — hogy az ár-

tatlanság ruhája még rajta van, azonnal a sz. misszió kezdetén börtöndelni kezdett, debachálva megszokott papfaló modorával a sz. misszió szükségessége ellen. Templom előtt fejtegetve, hogy Ochodnicán nincs szükség misszióra, és a sátrósokat kikergetni igyekezett. A misszionárjások ellen valami aláírásokat szeretne gyűjteni azért, hogy a világfelforgató *szocialismus, anarchismus* (?) ellen mertek volna valamit mondani. Szép-szép csak továbbra is védje ezeket. —y.

Ujdonságok.

Személyi hírek. Opatovszky József csernei káplán dohnányi plébánosnak neveztetett ki. — Dr. Fratrích Kálmán ivánkai körorvossal lón megválasztva.

Eljegyzés. Gelenczey Mihály János helybeli polg. isk. tanár és hírlapíró f. hó 29-én jegyezte el *kesselőkeői Majthényi Leóna* kisaszonny, özv. *kesselőkeői Majthényi Tivadarné*, szül. *kis-apponyi Bartakovics Albertine* urnő kedves leányát.

Kettős esküvő. Schreiter Henrik, nagy-mányai földbirtokos, az egykori gróf Bellegarde uradalom bérllőjénél kettős esküvő volt e hó 29-én. Ella leányát elvette gr. Sternberg Lajos, füssi nagybirtokos tart. közöshadseregbeli hadnagy; ugyanekkor és ugyancsak a mányai templomban esküdt örök hűséget a menyasszony nővére, Schreiter Dóra k. a. dr. Melzer Ármán, leitmeritzi ügyvédjelöltnek. — Isten áldása s legjobb kívánataink kísérjék az új frigyet.

Idők jele. A nyitrai kir. tsvszéknél Rébay Arnold kir. tsvszéki bírónak nyugdíjaztatása folytán megüresedett bírói állásra az okt. 25-én lejárt pályázati határnápig 39 pályázó (ügyvédek, albirák, alügyészek) adta be kérvényét, köztük 12, mondó tizenkét zsidó.

Halottak napján (november 2-án) a temető kápolnában reggel 8 órától 10-ig szent misek fognak olvastatni.

A helybeli Szántó-féle polgári iskolának e hét folyamán előkelő vendége volt, dr. Körössy Heurik miniszteri titkár Budapestről, ki a vallás- és közoktatási miniszter által mint kormánybiztos kiküldve f. hó 25. és 27. énapos és beható vizsgálat alá vette úgy magát az iskola épületet, mint az egyes tanárok előadásait és az ügyvezetést. Végül pedig 2^{1/2} óráig tartó konferencián, melyen az egész tanári kar résztvett, figyelmeztette az igazgatót a mulhatlanul pótlandó hiányokra, de egyúttal kijelentette, hogy ezen iskola nem áll mögötte a jobb magán polgáriskoláknak, s így tekintve a helybeli viszonyokat, tekintve a polgári fiúiskola népességét, fejlesztésre szorul és föntartása szükséges.

Lőrinczy Györgyöt, a fmke titkárát, Nyitramegye segédtanfelügyelőjévé nevezte ki a miniszter. Ez a kinevezés igazán újságszámába megyen, s méltó csodálkozást ébresztett a körülményeket ismerő nyitrai körökben. Ugyan mi jutott eszébe a miniszternek — kérdezte egyik a másiktól — a fmke munkával tulterhelt titkárát segédtanfelügyelői hivatalra kinevezni? Kinevezni kvalifikáció nélkül? S viszont mi jutott eszébe Lőrinczynek terhes és szintén sok munkával járó új hivatalt keresni a régi mellé „fizetés nélkül”? Mert a hivatalos Közlönyben az állott, hogy a miniszter Lőrinczyt „fizetés nélkül” nevezte ki segédtanfelügyelőnek. Ez utóbbi ugyan nem áll, mert Lőrinczy ebbeli minőségében tényleg 500 frt tiszteletdíjat fog kapni, a mi aztán pénztárcájára mindegy, vajjon fizetésnek vagy tiszteletdíjnak hívják-e azt az 500 frtot. Marad azonban a másik kérdés: lehet-e a fmke titkára segédtanfelügyelő, vagy egy segédtanfelügyelő a fmke titkára? A mai világban ugyan sok telik ki némely emberből, a jelen esetben azonban — eltekintve minden mástól — ellene van az ilyen hivatalhalmozásnak a fmke intenciója, melylyel a titkári hivatalt újabban szervezte s valóban ere-

jén felül, 2000 frt évi fizetéssel honorálta. A fmke egész embert kívánt, a ki legjobb erőit kizárólag az egylet nagy terjedelmű hivatásának szenteli, s oly fizetést szabott neki, hogy a titkár ambiciója a fmke ügyein kívül más dolgokra ne is gondoljon. Mert máskülönbben Kostenszky mint egyúttal megyei aljegyző a titkár teendőit igazán lelkesedéssel évi 600 frtért teljesítette. Tehát mi ez, a mi most a fmke intenciója, sőt határozott rendelkezése ellenére titkárjával történt? Annak a régi nótának folytatása-e ez, melyet itt Nyitrán régen dúdolnak, hogy a fmke olyan létra, melyen egy-két ember időről-időre magasabbra emelkedik, vagy talán annak a bevallása ez, hogy a fmke titkársága csak jól jövedelmező sine cura, melyen a fiatalabb erő a jó fizetés mellé máshol kereshet munkakört? Akár az első, akár a második eset áll, ehhez az ügyhöz okvetetlenül a fmkenek is van szava, mert tény, hogy ezzel a kinevezéssel helytelenség történt, melyet túrni nem lehet s amit első sorban a főispánnak, mint ezen kinevezés szerzőjének s ma már a fmke elnökének nem elömozdítni, de megakadályoznia kellett volna. Ha Lőrinczynek a fmke drága titkári állásában elég dolga nem akad, mondjon le, majd talál a fmke embert, aki igen is fog találni munkát; mert a fmke titkárának van dolga, nem kevés, de sok. Fizetése pedig akkora mint egy tsvszéki bíróé, tehát dolgozhatik is és pedig ambicióval.

Uj telefon-előfizetők. A nyitrai telephon hálózatba a következő új előfizetők léptek be: Nyitramegyei kórház (50. sz.), Szurmay József lisztkereskedő (51. sz.), dr. Biringer Ferenc, kórházi igazgató (52. sz.), Honvédségi laktanya (53. sz.), Honvédsátortábor (54. sz.), Csillaghy György m. kir. anyakönyvfelügyelő (55. sz.), és dr. Thuróczy Károly megyei fizikus (56. sz.). A zárjelben kitett szám alatt az illető előfizetőt felhívni lehet.

A vigécek világából. Még az 1896. évi télen történt, hogy itt Nyitrán járt egy zsidó vigéc, a ki szent-képekben dolgozott, és szegényebb sorsú embereket, különösen iparosokat behálózott. A bemutatott kétes értékű Krisztust és Szűz Máriát ábrázoló gyárilag előállított képek és a tenyérnyi szelességű fényes arany rámak bizony megtetszettek a hozzá nem értő embereknek, mert erre számítanak a spekulánsok. Az a potom ár szintén csábíthat, hát még az előnyös részletfizetési feltételek. Ezen képházaló beállított így egy szegény kőműves legényhez is, és miután a téli időben pénze nem volt, azon feltételt kötötte ki magának, hogy a nyári hónapokban, a mikor munkája lesz, lefizeti a képek árát, a 21 frtot. Az iparos egész nyáron át várta a képek megérkezését, s a vételár is felre volt téve, de hiába, a kép nem jött, megjött az ősz, a megtakarított pénz egy sertésre ment el, csak egyszerre a tél közepén megjöttek a képek utánvétel mellett. Az iparos, mert a szállítás nem a kikötött időben történt, és még azért is, mivel pénze sem volt, a küldeményt el nem fogadta és visszaküldte. A cég azonban az egész vételár erejéig beperelte a budapesti járásbírósnál, és hogy még több költsége legyen, ügyvéd által. Az iparos nyáron kapta az idézést, de azon hiszemben, hogy nem tartozik semmivel, mert semmit sem kapott, a munka közepette nem is ment a tárgyalásra, természetesen elmakacsolták, most pedig végrehajtással fenyegetik a szegény-ördögöt. Nem tudjuk eléggé óvni az embereket a vigécek becsapásaitól, pedig hány ember járt már miattuk pórul.

A nyitrai igazságügyi palota ügye valóságos tengeri kigyóvá fejlődött. Nemrégiben nyitrai laptársaink azon hirt közölték, hogy az igazságügyi miniszternek ingyen telket ajánlottak fel, egyet a Boldogasszony közelében, egyet pedig a Sindolka-forrás fölött. Tréfának tartottuk az egészet, s azért hirt sem adtunk róla. Most azon-

ban megbízható forrásból értesültünk, hogy Simkovich Károly ur csakugyan irásban adott be ajánlatot a miniszterhez, melyben kijelenti, hogy a Boldogasszony alatt a gázgyáron túl elterülő tagjából hat holdat ingyen enged át az államnak, ha az igazságügyi palotát ott építik föl. Az igazságügyi miniszter azonban eddig mitsem választott, ugylátszik maga is furcsának tartja, hogy a palota a városon kívül a városházától mintegy két kilométer távolságban épüljön. A törvészéki elnök, a kiról azt mondják, hogy ezen tervet, ha nem is partolja, de nem is ellenzi, lent járt Budapesten a palotaépítés ügyében, de a miniszterrel nagy elfoglaltsága miatt nem beszélhetett. Mind ez azt mutatja, hogy a miniszternek nem sürgős az építés, s az egész dolgot valószínűleg avval fogja elátni, hogy kibérli a kath. kör szomszédságában most épült Neumann-féle ház I. emeletét, a mire nála írásbeli ajánlatot adtak be. Megérjük tehát, hogy a kir. törvényszék nemsokára négy helyen lesz elhelyezve. A kitelepítési rendeletnek legalább ez lesz az eredménye.

Arckép-leleplezés. Folyó hó 26-án a nyitrai szabadelvű körben leleplezték Tóth Vilmos néhai főrendi elnök arcképét, melyet közadakozás útján Stettka Gyula által festettek meg. Az ünnepélyt dr. Janits orsz. képviselő nyitotta meg s Szulyovszky Gusztáv hosszabb, lendületes beszédben méltatta az elhunyt érdemeit, melyet aztán a főispán és dr. Thuróczy Károly a szónoknak melegen megköszöntek.

Adomány. Tagányi Alajos sz.-széki ülnök, vittenci plebános a nyitrai és vidéki szegénysegélyző ker. nőegyletnek 5 frtot és egy doboz szivarveget adományozott, mely nemes adományaért fogadja ez uton az egylet halás köszönetet.

Primicia. Komjáthón a múlt vasárnap primicia-ünnepély tartatott. Ez alkalommal mutatá be első sz. miséjét Haliczky Zoltán Béla, esztergom főegyházm. áldozár. Manuductora Turcsányi Mátyás, odavaló kanonok-plebános, ünnepi szónok pedig dr. Prohászka Ottokár volt, aki a nála már megszokott de másoknál szokatlan lendülettel szólott a pápi hivatás fontosságáról. — Az isteni tiszteltet után a primiciáns édes anyjánál barátságos ebéd volt, melyen a primiciáns édes anyjára, dr. Prohászka a primiciánsra emelt poharat. A vendégek közt ott voltak az egyháziakból Karsay Imre Pogrányból, Turcsin János Ujlakról, Biringer János Surányból, Lobmeyer „Teschentől”, az uradalmi tiszték közül Gross Hugó az ünnepelt sógora, Lányi és mások.

Spacek Alajos í. Egy hosszú kínos szenvedés nyert befejezést f. hó 26-án. Egy szegény fellépésű, igénytelen modoru falusi lelkész hívott magához a Mindenható, kihez évek óta őszinte szeretet és ragaszkodás fűzött bennünket. Egy egész évtizedig küzdött a természettel, mely már-már kioltotta az amugy is gyöngén pislogó mécsesét, és mégis sikerült azt újra fellobbantaniok az orvosoknak, vagy a diétának, míg nem a gyomor bajt bizonyította, hogy prolongál, hosszabbít, de utóvégre mégis behajtja az élet adósságát, a halált. A boldogult 68 évet élt; és 9 évi káplánkodása után Tissinán lett lelkész Trencsénmegyében 1863-ban, majd 1880-ban Felső-Elefánthra neveztek ki, hol a szelid jellemű, békés természetű embert szívesen látták körükben az uri osztályhoz tartozó hívek is. Lapunk felelős szerkesztőjét ez időtől fogva baráti kapcsolatot kötötte a megboldogulthoz, mely csak erősült, midőn 1887-ben hosszabb körútra csatlakozott hozzánk Olaszországban. A legkedélyesebb utitárs volt, akit világleletemben láttam. Vissza nem riadt a legerheesebb fáradságtól, s a mellett megtartotta mindenütt derült, nyájas kedélyét. Nápolyban a Vezuv kráterébe és le a lávaforrások közvetlen közelébe lemerészkedett, nem irtózza semmi veszedelemtől, semmi fáradságtól. Ezen közös kirándulásunk egy egész évtizeden át képezte kiváló beszélgetési tárgyát. — Az elhunyt nagy előszeretettel üzte a festészetet, s ha alkalma

nyílt volna, sokra vitte volna. Sajnos a múza fajusi magányában elhagyatva érezte magát.

Erzsébet-alap. A nyitrai keresztény-nőegylet e címen eszközölt gyűjtéséből Tombor Kornélné urhölgy 5 ngától a következő újabb kimutatást vettük: báró Stummer Betti Tavarnok 100 frt, dr. Biringer Ferencé gyűjtése Nyitra 35 frt 40 kr, Tagányi Alajos vittenci plebános gyűjtése 32 frt 30 kr, Szulyovszky Dezsóné Budapest 10 frt, Sporzon Szirányi Berta Rudnó 5 frt, Rueska István drahóci plebános gyűjtése 3 frt 40 kr, Dombay Hugoné gyűjtése Nyitra 5 frt 40 kr, Csernyák Antónia Nyitra 1 frt, Tomasek Klára Nyitra 1 frt, Tóth Lajosné Nyitra 1 frt, Gáspár Lajosné Nyitra 1 frt, Tóth Margit Nyitra 50 kr, Duday János tőkés-ujfalvi plebános gyűjtése 2 frt, összesen 198 frt 10 kr. Ehhez hozzáadva a már kimutatott 271 frt 80 krt eddig bejött összesen 469 frt 90 kr.

Dr. Biringer Ferencé gyűjtése: Czeizel G. 2 frt, dr. Bobók J. 1 frt, Venezell Ferencé 3 frt, Bellák József, Kutwasser L., Simkó A. 1—1 frt, Malatinszky J. 2 frt, Jozsenszky Alajos 2 frt, Novák Katalin 50 kr, dr. Puchovszky 1 frt, Kondor L. 1 frt, gr. Batthyányi V. 5 frt, dr. Tóth János 1 frt, Kmetykó Pál 1 frt, N. N. 50 kr, Sefesik G. 1 frt, N. F. 40 kr, D. E. 50 kr, Nécesey 1 frt, dr. Szeghő Zsigáné 1 frt, dr. Dudák János 1 frt, dr. Francisey 3 frt, N. N. 50 kr, Skoluda Lajos 1 frt, dr. Biringer Ferencé 3 frt. Összesen 35 frt 40 kr.

Tagányi Alajos vittenci plebános gyűjtése: Mocker Róza Vittene 3 frt, Dr. König Mártonné 1 frt, Bilek Tonesi 50 kr, Tisok Anna 1 frt, Micheller Károlyné 1 frt, Szuchánék Giz. 30 kr, Prohászka Teréz 1 frt, Bilek Julianna 50 kr, Zavrzel Bohumika, Irma, Livia 1 frt, Schönfeld Netti 50 kr, Syllaba Klára 2 frt, Schönfeld Janka 50 kr. Összesen 30 frt 30 kr.

Rueska István drahóci plebános gyűjtése: Milovnik Mihály 20 kr, Jurik János 20 kr, Sztankovics Filoména 20 kr, König Jozefa 20 kr, König N. 50 kr, Bielek Justin 20 kr, Rueska István 1 frt, Hívek 90 kr. Összesen 3 frt 40 kr.

Duday János tőkés-ujfalvi plebános gyűjtése: Krehnyák szül. Duday Teréz 1 frt, Krehnyák Aranka 1 frt. Összesen 2 frt.

A surányi színész menház, egykor gr. Berthold-féle kastély, ujra áruba került. Az alkudozás a múlt héten lón befejezve. A folyón túli részt megvette a cukorgyár, a kastélyt meg a parkot dr. Engel orvos és Weiss Markus kereskedő. Ahol egykor deli kontesszek futkároztak, most Weiss Márkusokák fognak játszani. — A színészek nem bírták megszokni a kisvárosi csendet, hiába emelt nekik színházat Turcsányi Odón szolgabíró, hiába játszottak ott néha-néha az ország első művészei. Még a szomszédban elhelyezett cukorgyár sem tudta megédesíteni azt a keserűséget, amit a nyugalomba helyezés magával hoz.

Adatok a pozsonyi dohánygyár-ból. Köztudomásu, hogy az állami dohánygyárak óriási számu munkást foglalkoztatnak s a szegény nép nagy részének adnak kenyeret. A pozsonyi dohánygyárban a tisztviselőkn kívül 1160 egyén van alkalmazva és pedig 1100 nő, 60 férfi. Az ezek részére hetenkint kifizetett munkabér 6250 frtot tesz ki. Az államnak ez a gyár évenként egy millió és 800,000 frtnál több hasznot hajt. S ha arra kíváncsiak tisztelt olvasóink, hogy mennyit füstöl el évenként Pozsony városa, erre is megfellehetünk. Pozsony város lakossága évenként 85,000 frtot költ dohányra, szivarra és cigarettára.

Halálozás. Gróf Königsegg Alfréd, pruszkai nagybirtokos, Trencsénmegyében mint lapunknak onnan sürgönyözök, f. hó 27-én Bécsben hirtelen elhunyt. A megboldogult okt. 26-án még Pruszkán volt, s onnan indult Olaszországba Bécsen keresztül, hol váratlanul meglepte a halál. Aulendorfi gr. Königsegg Alfréd már 80 éves volt, ő felségének egykor szárnysegéde, jelenleg nyugalmazott vezérőrnagy württembergi főrendi tag, a württembergi koronarend nagykeresztése, a hadi dicsétményvel ellátott katonai érdemeket tulajdonosa. Halálozása egész váratlanul jött. Nejedon és szolgaszemélyzetével szerdán e hó 26-án — utazott el Pruszkáról, a hol 5 hónapig tartózkodott — Olaszhonba Nervibe. Bécsben két napi pihenőt akartak tartani, de a végzet könyvében más volt írva. Bécsben e hó 27-én

reggelinel délelőtt 11 órakor szel ütötte őt, s rögtön meghalt. Szerdán elutazásuk előtt még Pruszkán az egész család meggyönt és megáldozott. Hült tetemét Aulendorfba viszik, ott családi sírboltba lesz eltemetve. A boldogultat ugy Magyarországon mint Württembergben ismerték jószívűségéről, vallásosságáról ismerte őt minden szegény, egytől sem vonta meg adományát, ha ajtaján alamizsnáért kopogtatott. Elutazása előtt az Illaván alapítandó egyházi zene-egyletre adott 50 frtot. Ez volt az utolsó jótéteménye. — Tornócon *Bürger*, ottani vasuti állomásfőnök élte virágában szintén jobb létre szenderült.

A Nyitrai megyei Központi Hitel-szövetkezet részére üzletrészeket jegyeztek folytatólagosan: Br. Schey Pál 2000 koronát, Mezey Gyula 500 koronát, Benkeő Béla 500 koronát, Horn Dávid 400 koronát, Bednár Pál 100 koronát, Felső-Vásárd, Alsó-Attrak és Fornoszegh közs. hit szöv. 100 koronát, Nagy-Cetény Kis-Cetény, Nemes-Pann közs. hit. szöv. 100 koronát, Bieliczky Albin 100 koronát, Bieliczky Jusz-tin 200 koronát, Jankola József 200 koronát, Podola kerületi közs. hit. szöv. 200 koronát, Lovag Chwalibogowszky Sándor 200 koronát, Tornóc-Vágvecsei közs. hit szöv. 100 koronát, Tully István 200 koronát, Vitenberger Cornél 100 koronát, Vittene és Vidéke közs. hit. szöv. 200 koronát, Szeghy László 100 koronát, Pulmann János 100 koronát, Richter József 100 koronát, Szobotist és Vidéke közs. hit. szöv. 400 koronát, Nyitra-Ujlak, Aba-Lehota, Üregh közs. hit. szöv. 200 koronát, Petrovics Lászlóné 100 koronát, Nyitra-Bajna és Vidéke közs. hit. szöv. 100 koronát, Pécs Ferenc 200 koronát, Czeizel Gábor 400 koronát. További jegyzések elfogadtatnak a Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalában és a Huszár István könyvkereskedésében.

Ez már igazán épületes! Wolaffka Nándor dr. címzetes püspök, nagyváradi apát-kanonok és debreceni plebános, egyike a magyar papság leghetesebb és egyuttal legképzettebb tagjainak. Kitűnő volt mint egyetemi tanár s nagy hire van most mint plebánosnak, tevékenységének még maguk a vastag nyakú kalvinisták is bámolói. Ujabbán mit tett még? Tavaly az ő buzgolkodása folytán kapott Debrecen kath. főgimnáziumot, az idén meg alapított kath. tanító-nőképezdét és nehogy csak parádézni látszassék, mint az nálunk szokás, és mások viseljék a nap hevé, órákat vállalt a képezdében s tanára a paedagogiának. Le a kalappal urak ezen fenomenális férfi előtt, mert ime ez magyar kanonok letére uraságát a munkában s a többi között az iskolai munkálkodásban is keresi és az nem derogál neki. Ilyenek láttára merünk remélni az egyház szebb jövőjében

Gabona árak a nyitrai piacon: Buza 9.20—9.70. Rozs 7.40—7.75. Árpa 6.60—7.30. Zab 5.80—6.00. Kukorica 4.50—60. frt mm.-kint.

Irodalom.

A váradi regestrum. Értelmezi Kandra Kálos. Budapest 1898. Nagy 8-rét XVI és 519 lap. A Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának kiadása. Ára 4 frt. Kandra Kabos, széles körökben ismert történettudósunk magyarázatos forrásmunkát írt a váradi regestrumról, a mely most jelent meg s a melyben egy darab hamisítatlan középkor táru élénk megkapó közvetlenséggel, a magyarázó tudós élénk fényt vető szövevények világában. A váradi regestrum tulajdonképeni értelmezését Kandra Kabos egy remek essayje előzi meg, mely a középkori istenítéletekről általában szól. Külföldön a középkor erkölcsi világára, mélységei vallásosságára oly élénk fényt vető intézményről egyéna irodalom szól; nálunk e váradi regestrum kapcsán lát először napvilágot az istenítéletek alapos méltatása, a melyeknek az őstörténetig visszavihető eredetét kimutatván, szerzőnk ezek több nemét ismerteti, mint a minő a sorsvetés, a vizpróba és a tűzpróba volt. E fejtegetések mind bővelkednek magyar vonatkozásokban, ezenfelül azonban külön is szól Kandra Kálos az ősmagyar istenítéletekről, kimutatván, hogy Arany János általános ismert balladájának tárgyát alkotó *telemre-hívás* minde

izében eredeti s ősmagyar ordália volt. Külön fejezet szól az istenítéleti próbák kritikájáról, éles elmével szedvén széjjel némely szkeptikus írók érveit, a melyekkel azok az ordálják realitását megdönteni igyekeztek s annak a kimutatására törekednek, hogy azokat az Egyház tekintélyének gyarapítása végett mesterségesen élesztete. Minden harmadik negyedik szó mellé magyarazatot tűz szerzünk, mely a gyakran csak pár sornyi, homályos s mindenkor szüszavú esetre oly élénk fényt vet, hogy szinte látni véljük a pörlekedő feleket a pristaldus jelenlétében a káptalan elé járuló vádlottat, a tűzpróba lefolyását; máskor egész vidékek, falvak, udvarházak elevenednek meg képzeletünkben, a melyeknek ma már nevét sem emlegetik sehol. A kötet költségeiről Samassa József érsek gondoskodott. Az egész mű valóság-gal nyeresége történelmi irodalmunknak s gratulálhatunk hozzá a Sent-István Társulat tudományos és irodalmi osztályának.

*******CSARNOK.*******

A podszkali róm. kath. plebánia.

Közlő: Dr. Chorényi József.

XIV. században Trencsén megyében, nem messze egymástól, két *Nádas*¹⁾ nevű község létezett, melyeknek egyikét megkülönböztetésül *Egyházas-Nádasnak* hívták, nyilván azért, mert egyház, templom volt benne. Ezt most *Podszkálnak* nevezik, a másikat *Tyrtjének*, melytől a *Tersztyánszky* család vette vezetéknevét és predikátumát *de Nádas*. Mondják, hogy régi időkben Podszkal fölött is várac volt és Mária királynőnek menése volt itt. Volt-e már XIV. században a templom mellett plebánia is, nagyon valószínűnek tartom, bizonyítani azonban nem tudom. Ezen vidéket már régente több nemes család lakta; tehát hihető, hogy saját kényelmök érdekében a templom mellé plebániát is állítottak. Az egyházi visitatiók szerint a XIV. században már volt plebánia e helyen. Hivatkoznak az egyház legrégebbi protocolumára, melynek eredeti feljegyzései a XV-ik század végére nyomultak vissza, mely azonban már nincs meg.

Ebből vett feljegyzések nyomán²⁾ megtudjuk, hogy a XV. század vége felé *Prividyei Gáspár* (Casparus Prividiensis) plebános működött itten és 1480-ban halt meg. Utána következett *Larizeus Máté*. Ezután elmúlik másfél század, míg ismét egy plebános nevére bukkanunk. 1638. évben *Placicz András* plebános távozott Podszkálról és helyébe *Baross János* jött. Ez a fennmaradt anyakönyvi töredékek után indulva,³⁾ 1643-ban még itt volt, de meddig, azt már nem lehet meghatározni. Közvetlen utódja *Kealicz Lukács*, ez után pedig *Koler Gáspár*. 1659-ben *Ondrejkovics Miklós* jött plebánosnak. Ez előtt 1654. óta Domanizon működött, 1668-ban nyitrai kanonoknak neveztetett ki és 1673-ban a pruszkai plebániára ment át. 1676-ban a dubnici plebániát nyerte, hol meg is halt.⁴⁾

Podszkal a lutheránus szuperintendensek XVII-ik századbeli visitatióiban sehol sem fordul elő, mint reformált egyház, de még ugy sem említetik, mintha valaha, ha csak rövid időre is, a lutheránusok birták volna. Azt tartja a néphagyomány is, hogy ezen plebánia mindig katolikus maradt és midőn Bellust, Viszolajt, Szlopnát a lutheránusok elfoglalva tartották, az ottani kath. hívőket a podszkali plebánosok gondozták. Bár nem bírjuk is a XVI-ik századbeli podszkali plebánosok névsorát, elég biztosan állíthatjuk, hogy ezen plebánia azon kevés trencsénmegyei plebániák egyike volt, melyet Luther tana soha sem metelyezett meg.

Ondrejkovics után *Ljeszkóczy Rafael* lett plebános, ki aligha sokáig működött itten, mert utódja *Vrtik György* 1683. körül már Zliechón volt plebános. Nehéz tisztába jönni a következő plebánosokkal *Simonovics Jánossal*, ugy a működési idejére, mint személyére nézve is. Mult század elején két ilyen nevű papja volt egyházmegyénknek: *Simonovics János*, a kanonok (megh. 1721. évben) és *Simonovics János*, aki 1718—1727-ig

valaszka-belai, azután pedig kosztolna-falvai plebános volt. Az első 1683-ban⁵⁾ lednici plebános lett, s több évig maradt ott. A további életpályáját azután ismerjük egészen haláláig. Ha tehát ő volt Podszkál, csak 1683. előtt lehetett ott. Ez lehetséges, mert Vrtikről a zliechói visitatio csak annyit állít, hogy 1683. körül már volt Zliechón: jöhetett tehát oda egy-két évvel korábban is. *Simonovics* mikor Lednicre jött, már harminchárom éves volt, s így biztosra lehet venni, hogy addig már több helyen volt alkalmazva. A gyakori helyváltozás az akkori időben, így kívánván azt az egyház java, napirenden volt. A püspök mindig a plebánia időszerinti javát, szükségét nézte, és ha az ott levő pap fizikai vagy szellemi képességek tekintetében nem felelhetett meg a kifejlődött állapotoknak, rögtön más alkalmasabb individuummal eserelte fel. Innen van, hogy akkor oly gyakran váltakoztak a plebánosok és ez esetben is hihető, hogy 1638. előtt rövid ideig *Simonovics*, a későbbi kanonok, volt itt Podszkál. Rövid ideig mondom, hisz tíz évre három plebános esik.

Annai hosszabb ideig, huszonkét évig, időzött itt *Skrovanovics András*. Hol és mi volt addig, nem tudjuk; az itteni működését is homály fedi. Kétségtelen, hogy a század közepétől több főesperes meglátogatta a plebániát, így az ő idejében is, azonban ezen visitatióknak itt nyoma veszett. 1705-ben a szoblahói plebániát nyerte, de csakhamar a lutheránusok elűzték, minek következtében *Baráth-Lehota*⁶⁾ fiökköztségben volt kénytelen magát meghuzni. 1709-ben ismét elfoglalhatta plebániáját, de már a következő évben *Haluziera*⁷⁾ ment át. 1705—1715-ig *Baross János* — már második e néven — kormányozta a plebániát, azután pedig *Turnán* és *Baánban* plebánoskodott.

Bednary Mátyás előbb szkalai, majd alsószucsai plebános volt: podszkalinak 1715. május 13-án lett installálva. Erről is csak annyit írhatunk, hogy tizenkilenc évig legeltette, vezette itt Krisztus nyáját isteni igével, s mennyei kenyérral táplálva azt, míg visszaadta teremőjének lelkét 1734 ki jan. 18-án. — Utódjáról *Klenovics Pálról* sincs sok mondanivalónk. Első plebániája volt Zliechó, hol tizenhárom évig működött, és ugyanannyit töltött Podszkálon is míg 1747-ki febr. 1-én Szoblahóra eltávozott.

Klenovics után *Kosztolányi Sándor* következett. Született Nemes-Közép-Jácson 1718. márc. 10-én. Felszenteltetése után 1745-ben székesegyházi karkáplán lett és még ugyanazon évben presini lelkész. Innen 1747-ben Podszkálra jött, 1749-ben pedig a vágbesztercei plebániát kapta. Ez utóbbi helyen tíz évig működött és 1759-ben nyitrai kanonoknak neveztek ki. Meghalt mint éneklő-kanonok 1782. szept. 5-én.⁸⁾ A pruszkai sz. ferencrendi zárda évkönyveiből tudjuk, hogy a podszkali plebánosok — míg Pruzsina oda tartozott, — illetőleg csatolva volt plebániájukhoz, rendszeren franciskanus káplánt tartottak, így *Kosztolányi* eljövetele előtt is 1747. febr. 1-től, márc. 26-ig páter *Ekrithy Caesarius* adminisztrálta a plebániát.

A következő lelkész *Suraba György* volt, ki 1749. jött Podszkálra plebánosnak, s 1746. nov. 5-ke óta kis-jeszenci adminisztrátor volt. Nevéhez fűződik a mostani templom építése, amennyiben ő kezdte és be is fejezte. Nem a kegyur építette, hanem leginkább a hívek összekuporgatott filléreiből és összekoldult alamizsnájából létesült. Azért is joggal írhatták az új egyház diadalívére: *„Labore et Eleemosyna.”* Legtöbbel, 600 frttal jártul hozzá az építéséhez a podszkali születésű *Marikovszky György*, dubovai plebános az esztergomi egyházmegyében; a fedélre szükséges fát gróf *Serényi Amand* ajándékozta; tölgy és vörös fenyőfát a szádecsei és cselko-lehotai közbirto-kosok adtak. A gyűjtés természetesen még *Suraba* előtt folyt. Az alapokat 1750-ben rakták le,

befejezték az egész épületet 1754-ben. Az új templom a réginek helyén épült, az akkori idő izlésében. Három sirboltja van: 1-ső a főoltár alatt a plebánosok számára; 2-ik a szentélyben *Tersztyánszky László* családjáé; a 3-ik a templom hajója alatt közös használatra. Védsczente ugyanaz, ki a régi templomé is volt: sz. Márton püspök. Ennek képe a főoltáron vagyon. Krisztus menyemenetele és Nagy-boldogasszony oltárát *Suraba* a maga költségén készítette; a sz. Anna oltárát pedig *Tersztyánszky László* ajándékozta. Két egymás fölött lévő chorusa volt; a felső fachórust később, mint fölöslegest, lebontották. Az egyházat *Fuchs* püspök 1791-ben szentelte föl, addig csak megáldva volt. *Suraba* 1759-ben vágbesztercei plebános lett s kerületi esperes, s ott nyugszik a főoltár alatti sirboltban. A podszkali egyháznak 100 frtot hagyott mise-alapítványnak.

A megüresedett plebániát nagy-lüle *Lüley Sándor* nyerte el. Papi pályáját 1754-ben mint trencsényi káplán kezdte: 1756-ban felső-kocs-kóci, 1759-ben podszkali, 1766-ban moconoki plebános lett, 1774-ben pedig nyitrai kanonok. Alatta épült új plebánia 1764-ben és pedig ismét csak teljesen a hívek költségén. 1766-ban még mint podszkali plebános ünnepélyes gyász-beszé- det mondott *Illésházy József* gróf trencsényi és líptói főispán fölött, mely Nagy-Szombatban „Magasán repülő nagy sas” cím alatt nyomtatásban is megjelent.⁹⁾

Utána ismét *Kocskóceról* kapott plebánost *Podszkal Ródeky János* személyében. Midőn *Kocskóceról* távozott (1766. máj. 23-án) közte és utódja *Kruszpér József* között jövedelem felosztás körül éles vita keletkezett annyira, hogy a püspöki helynöknek bíróilag kellett döntenie az ügyben. Az ítéletet akkor jövőre is mérvadásnak tekintették, s azért a plebániái protocolumokba is bejegyezték. 1775-ben *Lukira* ment át, hol 1780-ban elhalálozott.

Utódja *Chabicsovszky András* alatt nagy változás történt a plebániában. A plebániák új szabályozása folytán 1788-ban a pruzsina plebánia vissza lett állítva, minek következtében *Pruzsina*, *Gyurgyove*, *Brestyenje*, *Podhorje* és *Moytin* elestek a podszkali plebániától. *Pruzsina* — különben régi plebánia — előző századokban valószínűleg papiány miatt Podszkálhoz csatoltatott, de önállóságának jellege mindig főtartatott, a mennyiben a régebbi podszkali plebánosok¹⁰⁾ „podszkali és pruzsina plebánosoknak” írták magokat. *Chabicsovszky* 1796-ban javadalmat eserelt *Boresiczky Béla* divéki plebánossal.

Boresiczky Béla született Lédecen, Trencsénmegyében 1750. apr. 14-én, hol atyja *Imre*¹¹⁾ uradalmi tisztartó volt. Pár évi káplánkodás után *Gusztinyi püspök* 1776-ban nyitrai papnőveldéjébe theologiai tanszerekre hívta meg, később a zágrábi központi szemináriumban hasonmőségben működött. Visszatérve innen az egyházmegyébe 1786-ban divéki plebános lett. Podszkálon csak rövid ideig volt, mert már 1800. március havában nyitrai kanonokká neveztek ki. 1820-ban a váci káptalanba ment át, hol mint nagyprepost fejezte be életét.¹²⁾

1) Fejér Cod. Dip. VIII. l. — Az okmány 1330. aug. 22-ről van keltezeve.
2) Visitatio Canonica Anni 1830. 9. l.
3) Baptizatorum van 1637—1644-ig és 1699-től mostanig; Copulatorum 1702-től, Defunctorum 1699-től mostanig.
4) Historia Domus Ecc. Pruszensis 1682. máj. 4-re teszi halálát.
5) V. ö. Nyitramegyei Szemle 1898. évf. 40. sz.
6) Reformáció előtt plebánia, s lutheránusok alatt is az; most is bir templommal.
7) A haluzici plebánia Bossáca lett áthelyezve.
8) Vagner J. i. m. 324. l.
9) Vagner J. i. m. 328. l.
10) Utolsóinak így aláírva találtam *Klenovicsot*.
11) „Perenni memoria dignus vir.” *Matricula Ecclesie Illaviensis* II. köt. historikus följegyzések között.
12) Vagner J. i. m. 337. l.

(Folyt. köv.)

Telefon.

Vidéki. A halott üzenetét egyelőre félretesszük, azon hiszemben hogy az egyházmegyei nyugdíj ügy talán úgy is dülöre kerül. Nem akarjuk ugyanis, hogy tárgyilagos felszólalásunknak presszió színezete legyen. Vannak ugyanis olyanok, akik azt hiszik, hogy minden alulról jövő felszólalás nyomás akar lenni, s azt hiszik, hogy nem a nyugdíjügy hiánya a legnagyobb baj, ha nem, hogy azt szóvá teszik. Addig nyugodjék békében a halott üzenete a halottal.

Budapest. Jó, hogy megírta melyik számban volt. Azt most kissé meg kell toldani, mert az olvasó közönség nem emlékszik ám, hogy mi történt ezelőtt öt hónappal — A másikra nézve: dehogyan haragsunk, azért mert kezdő, csak volna legalább kezdő, de ő még nem is kezdett.

HIRDETÉSEK.

ALAPITTATOTT 1877.

Legrégibb TEA és RUM posta kiviteli üzlet

BIEBER ANTAL utódai

KOVÁCS és MEZEY

BUDAPEST,

VII., Kerepesi-út 6., a nemzeti színházzal szemben.

Nagykereskedési árak!

nagyobb háztartásoknak, vasutasoknak, csend-öröknek, fűszerkereskedőknek és kávéosoknak.

Kívánatra árjegyzék!

Chinai-Orosz Karaván Teak

1/2 kiló 2 frttól kezdve.

Cégünk különlegessége

BRASILIAI RUM

törvényes címkével

1 pint — 1¹/₂ liter 1.20, 10 pal. 1.10, 20 pal. 1.05

1 literes palack — 90, 10 " — 85, 20 " — 80

Jamaica Rum 1 liter 1 frt 40 krtól feljebb.**Fejedelmi Rum** 1 liter 2 frt 80 kr.**Magyar cognac**

1/1 pal. * 1.20, * * 1.50, * * * 2.—

Francia cognac

Martell * * * 1/1 pal. 4.—, 1/2 pal. 2.—

Francia cognac

Malignon * * * 1/1 pal. 2.60, 1/2 pal. 1.30.

Kávé kilója 1.45, 1.78, 1.95.**CACAO, CSOKOLÁDÉ, LIKÖRÖK,****törököl, szilvórium, teasütemény,****rudvanillia sat.****FÜSZERCIKKEK.****DREHER ANTAL** kőbányai serfőzde

kizárólagos főraktára,

évi kötéseknél legolcsóbb gyári árak.

Levél-cím: 3-6.

KOVÁCS és MEZEY nagykereskedők
BUDAPESTEN.Legnagyobb nyeremény
legszerencésebb esetben**1.000,000** korona.Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200

15650 á 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. **13.160,000**
összegeben

melyek hat húzásban sorsolhatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték
nemsokára ismét kezdődik és**100,000** sorsjegyre **50,000** nyeremény
ujbóljut, vagyis az oldalt levő nyereménvjegyzék szerint
az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.A nyeresési esélyek tehát, mint már általánosan
ismeretes, óriásiak.Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát
sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény leg-
szerencésebb esetben**egy millió korona.**Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sors-
jegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt

" fel " " " " " 3.— "

" negyed " " " " " 1.50 "

" nyolcad " " " " " .75 "

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges be-
küldése ellenében.A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek
a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pe-
dig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a
magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan
történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.Kérjük a **rendelményeket** mielőbb, legkésőbb
azonban

f. évi november hó 5-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és T^{SA}

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték

főelárúsitói

BUDAPEST, V., Váci-körút 4 a.

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa uraknak Budapest.Kérek részemre..... I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a
hivatalos tervszettel együtt küldeni.Az összeget..... frt } utánvételezni kérem }
postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törleendő.

Pontos cím.

TORONTÁLI SZŐNYEGGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Egyedüli magyar szőnyeggyár.

Készít: kézzel csomózott **szmirna szőnyeget**, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boudoir- és uri-szobák részére
mindenféle nagyság és stilben, bármely rajz szerint; **hollandi futószőnyeget**, **keleti** (karamani) **füg-
gönyöket**, **torontáli szerb szőnyeget** (Tyilin) **terítők**, **függönyök**, **divánátvetők**
stb. részére.**Főraktár: Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 4. szám.** 4-20.Dusan fölszerelt raktár mindennemű, a szőnyeg-szakmába vágó cikkekben, u. m.: olcsóbb fajtájú szőnyegek,
függönyök, terítők, takarók, ablakvédők, szoba és tóporócok.

HONI IPAR.

HONI IPAR.

RÉTAY ÉS BENEDEK

BUDAPEST, IV., Lipót-utca 21. szám.

5-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Oltárok, szószekek, képeretek, úrkoporsók, lourdesi Mária-oltárok, Mária-trónusok stb.

saját jól berendezett műhelyeinkben bármely stylus és rajz szerint szépen, szolidan és legjutányosabban készíttetnek el. Tervezetek, költségelőirányzatok készséggel küldetnek.

Elvállaljuk továbbá régi oltárok, szobrok, szószekek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos ujitását, festését, márványozását és aranyozását, ugyancsak azoknak átalakítását, melyeket kipróbált munkaerőinkkel a legszebben készítünk el igen kedvező feltételek mellett.

A templomok megtekintését, valamint a költségvetést díjtalanul eszközöljük. Megbízhatóságunkat e téren is számos elismerő nyilatkozattal bizonyíthatjuk.

1897-1898-ik években a többi között a következő munkálatokat végeztük:

Nyitra m.	Galgóc, oltár-átalakítás.	Heves m.	Pétervásár, úrkoporsó.
"	Ratkóc, főoltár.	"	Csehi, oltár.
"	Krakován, két új oltár.	"	Gyöngyös, Mária-oltár.
"	Hradék, lourdesi oltár.	Hajdu m.	Egyek, lourdesi oltár.
"	Szenic, főoltár és szószek.	Hont megye.	Ipolynyék, főoltár.
"	Bajna, lourdesi oltár.	"	Deménd, lourdesi oltár.
"	Csejthe, egész templom renoválása, 5 üvegablak, két új mellékoltár.	"	Adás, úrkoporsó.
"	Szered, Jézu- és Mária-szobor.	J.-N.-Kun-Szolnok m.	Rákóczi, oltár.
"	Madunic, egész templom renoválása.	"	Török-Szt.-Miklós, oltár.
Pozsony m.	Gerencesér, egész templom renoválása.	N.-Küküllő m.	Bolya, főoltár és szószek.
"	Sempte, Jézu- és Mária-szobor.	Kolozs m.	Bánffy-Hunyad, főoltár és szószek.
"	A.-Dombó, egész templom renoválása.	"	Radnóth, főoltár és szószek.
"	Pudmeric, egész templom renoválása.	Moson m.	Magyar-Kimle, új főoltár.
"	Halmos, egész templom renoválása.	"	Horvát-Kimle, templom renoválása.
"	Kajal, új főoltár és szószek.	"	Püski, új mellékoltár és oltárkép-renoválás.
"	N.-Sur, új főoltár, új mellékoltár és egész templom renoválása.	"	Nezsider, főoltár.
"	Jakabfalva, úrkoporsó.	"	Hegyeshalom, egész templom renoválása.
"	Lamaes, új főoltár.	"	Kiliti, egész templom renoválása.
"	Cseszte, Jézu Szíve oltár.	Pest megye.	Budapest, Angyalföldi országos tébolyda, főoltár.
"	Szilines, főoltár renoválása.	"	Irgalmas nővérek, lourdesi oltár.
Komárom m.	Alsó-Galla, új főoltár és mellékoltárok ujitása.	"	Erzsébet-kórház, oltár.
"	Felső-Galla, egész templom ujitása.	"	Nagy Maros, úrkoporsó.
"	Szent-Péter, lourdesi oltár.	"	Szent-Iván, úrkoporsó.
"	Gyalla, új főoltár.	"	Fajsz, oltár.
"	Dud, egész templom ujitása és új főoltárkép.	"	Adony, Szt.-Háromság oltár.
"	Kürth, lourdesi barlang szoborral.	"	Pomáz, főoltár.
Esztergom m.	N.-Ólved, Jézu Szíve oltár.	"	Taksony, főoltár.
Bács megye.	Szántóva, oltár ujitás.	"	Jakabszállás, lourdesi oltár.
"	Ó-Szivac, lourdesi oltár.	"	Kóka, Jézu- és lourdesi oltár.
"	Baja, templom-renoválás.	Szabolcs m.	Tisza-Eszlár, új főoltár és mellékoltárok.
Borsod m.	Szirák, lourdesi oltár.	"	Nyiregyháza, úrkoporsó.
"	Bánhorvát, lourdesi oltár.	"	Sibinj, főoltár ujitása.
"	Mező-Csáth, úrkoporsó.	Sopron m.	Sárföld, úrkoporsó.
"	Felső-Nyarad, lourdesi oltár.	Sáros megye.	Sznako, oltár.
"	Ozd, úrkoporsó.	Szeben m.	N.-Szeben, úrkoporsó.
Csanád m.	Mező-Kovácsbánya, főoltár.	Szepes m.	Vidernik, úrkoporsó.
Győr megye.	Révfülu, két oltár átalakítása.	Ung megye.	Poroszló, oltár.
"	Gyirmoth, új oltár szentsírral.	Zemplén m.	N.-Azar, oltár.
"	Gyarmath, Jézu Szíve oltár.	"	Monok, új oltár és templom-renoválás.
"		"	Királyhelmece, oltár.
"		"	Técső, főoltár.

Eladó

gyökeres szőlő-
oajtványok.

SZÉCSI FERENC-nek

nyitra-zoborhegyi szőlőtelepén

f. é. november havában amerikai
alanyokra ojtott, teljesen össze-
forradt,

dús gyökérzetű

szőlőoajtványok

kerülnek eladásra és pedig a kö-
vetkező fajtisza fajokban:

I. Csemegeszőlőfajok.

- 1000 drb Raisin de Calabre
- 4000 drb Muscat d' Alexandre
- 4000 drb Muscat Lunel
- 500 drb Tokaj Angevine
- 15000 drb Chasselas elsőrendű, legjobb és legfinomabb fajokban.

II. Borfajok.

- 15000 drb Mézes fehér
- 8000 drb Ezerjó
- 1000 drb Fehér kadarka
- 2000 drb Olasz Rizling
- 2000 drb Veltelini
- 200 drb Oporto.

A csemegeszőlőfajok ára 145 forint;
a borfajokból 135 frt ezrenként.

Előjegyzések a tulajdonosnál eszközölhetők.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos!

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadonc csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galícia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 500,000 drb; vadonc-állománya 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelésnek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az főként a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, azért, mert mint tudja van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodású vagy túlságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mezőkovácsházi hírneves telepéről valók. **Ugy magasderékű, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből.** Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák dbja 45-50 kr. Nagyban vételeknél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaírítás folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 kr-ért, melyek gazdag gyökérzetűknél fogva főként nagyban telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadoncai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadoncok 1000-re azok erőssége szerint 5 frt 80 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-cím:

Unghváry László
gyümölcsfa-iskolája Cegléden.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

3-6.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óralánc 60 krajcár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegtakarító. 5-26.

Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

Pollák Sándor

főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utca 17.

= Gyűjtőknek 5 db után egy ingyen küldetik. =

HIRDETMÉNYEK

a „Nyitramegyei Szemle” részére jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban, Papnevelde-utca 9.

Egyházi és egyleti zászlók

Kitüntette:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntette:

Deés 1879. — Budapest 1885., 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára

Oberbauer Alajos utóda

József főherceg és Klotild főhercegasszony ő császári és királyi fenségeinek udvari szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 14-ik szám.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízátság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dűsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait

a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHAKAT,
Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat.

Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Maria-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket.

Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megozústozását vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. 22-52.

Műhímezés

Valódi tiszta**TRENCSENI BOROVIČSKA**

kapható ifj. Buchcár Józsefnél, Rovne, Trencsénmegye, N.-Bittse mellett.

Ára egy literes üvegnek 1 frt.

Három litertől föl — a pénz előleges beküldése után — literjét 1 frt 10 kron bérmentve szállítom. 11-13.

Szőlőtrágya-kompozíciót

és szőlők alá való **mindennemű műtrágyá-**
kat elismert kitűnő minőségben ajánl

A „HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, Váci-körút 21.

Részletes utasításokat kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.